

Підгородці — село Сколівського району Львівської області. Населення села становить 2132 осіб. Орган місцевого самоврядування - Підгородецька сільська рада.

На основі археологічних досліджень встановлено, що перші поселення на території села та його околицях вже функціонували в епоху мезоліту, тобто 10000 р. до народження Христа. Таке поселення виявлено в Соколім, біля каменів-пісковиків, А в урочищі «**Гори**» виявлено поселення епохи неоліту, тобто 5000 р. тому.

Наші предки до народження Христа не були християнами, вони сповідували дохристиянську релігію, яку історики називають язичницькою. Вони обожнювали сили природи. Язичниками були і наші безпосередні предки - дуліби і білі хорвати (VI - IX ст.), регіон проживання яких поширювався і на нашу місцевість. Культ сил природи в них набув антропоморфного характеру. Зокрема, культ води переріс в поклоніння людиноподібному божеству - Русалці, культ грому і блискавки - Перуну, культ сонця - Дажьбогу, культ вітру - Стрибогу, культ неба і зими - Коляді, культ весни - Ярилу, культ літа - Купайлові, культ осені - Овсенію, культ родючості -Роду, покровительці добра і захисниці від зла - Берегині, культ шлюбу - богині Ладі, культ кохання - богині Лелі. Зі страхом і прихованою ненавистю ставилися до богів, що приносили нещастя: Мари - богині смерті, Дива - бога страху, Нека - бога війни і кривавих сутичок.

У великій пошані був Велес (Волос) - божество тваринництва, покровитель худоби і пастухів. Оскільки в нашій місцевості головним господарським заняттям було тваринництво, тому Велес займав чи не найбільш почесне місце. На його честь предки-язичники влаштовували численні святилища - требища, де Велесу приносили жертви - треби. Волхви проводили біля ідолів-велесів ворожіння, просячи у Велеса благополуччя і юнаки організовували театралізоване дійство в честь Велеса.

Найгучнішу славу здобув свого часу **звіринець** у с. Підгородці Сколівського району, який заснував натураліст

Костянтин-Станісла

в Петруський

(1811-1866 рр.). Петруський народився, жив і працював у цьому селі, зробивши це село відомим у цілій Європі. Родина Петруських володіла маєтками на сколівщині, до складу яких також входили села Ямельниця, Сопіт та Урич. Батько Костянтина Петруського збудував у Підгородцях гуту, вапнярку і цегельню. Також він запровадив чотири ярмарки в рік, чого не було навіть у містечку Сколе. Ним же був збудований невеличкий звіринець в селі Ямельня, опис якого не зберігся. То ж не дивно, що Костянтин ще змалку захопився природознавством.

З 19-річного віку він розпочав переписку з найвідомішими зоологами Європи, зокрема з Альфредом Бремом, яка тривала до 1848 року і нараховувала 3 томи по 600 сторінок кожен. Після закінчення Болонського університету, Костянтин Петруський разом із ботаніком Олександром Завадським представляли Галичину на європейському з'їзді натуралістів у місті Відень (1832 р.). Саме після цього з'їзду у Петруського зародилася ідея створити свій звіринець у Підгородцях, який згодом став найбільшим центром зоологічних досліджень у всій Австро-Угорщині.

Площа цього звіринця становила близько 11 гектар. Розкинувся він біля лісового урочища «**Соколе**». Тут упродовж 16 років утримувалось більш ніж 500 тварин і птахів різних видів, зокрема рідкісні екзотичні папуги з Африки та Амазонії, багато з яких могли розмовляти.

Сучасники згадують про пару журавлів, які були настільки прирученими, що вільно гуляли по парку, а куниці та борсуки бігали за господарем, як собаки. У звіринці вперше у неволі (1843 р.) розмножилися карпатські бурі ведмеді, а дещо раніше – у 1838 р., дикі голуби-гривачі. Альфред Брем зафіксував цей факт у одній з своїх праць, оскільки розмноження у неволі цих птахів не могли добитися кращі зоологи Берліна і Парижа. Серед мешканців звіринця були антилопи, бобри, сарни, їжаки, рисі, дикі коти, лисиці (7 видів), білки, ховрахи, вовки, видри, дикі свині і навіть кроти. Але найбільшою атракцією звіринця був 24-річний крук, який розмовляв кумедним польсько-українським суржиком. Він вважав себе головним з поміж інших птахів, давав їм різні розпорядження, замовляв собі каву, фамільярно кликав господаря по імені, а коли мав поганий настрій, то називав його занудою.

Підгорецький звіринець припинив своє існування 6 січня 1848 році. Причиною була провокація (скоріш за все, свідомо) управителя маєтку, який примушував місцевих селян перед Святвечором та на православне Різдво чистити клітки і вольєри у звіринці. Виник стихійний бунт жителів. Обурені таким приниженням і неповагою, люди підпалили звіринець та деякі інші будівлі, що належали Петруському. З усієї звірини врятувати вдалось лише пару голубів-гривачів. Уціліла також частина наукової бібліотеки, що складала 800 книг, ентомологічна колекція з 6 тис. комах, а також декілька опудал карпатських ведмедів (все це стало власністю варшавського Оссолінеуму).

Петруський був у розпачі. Він навіть хотів продати маєток і емігрувати до Бразилії, однак знайшов у собі сили і упродовж десяти наступних років писав наукові праці за результатами багаторічних досліджень. Найвизначніша з них – «*Historia naturalna zwierzat ssacyh dzikih galicyjskich*», написана у 1852 р., у якій міститься детальний опис понад 60-ти видів тварин Східних Карпат. З 50-х років XIX ст. новим захопленням вченого стало садівництво та розведення різних порід курей. Він також вивчає

географічні умови Сколівщини, цікавиться етнографією і народознавством, веде метеорологічні спостереження. Але це вже інша тема.

Костянтин-Станіслав Петруський був удостоєний безлічі почесних звань. Ось перелік лише деяких з них: член Академії дослідників природи у Йені, Наукового товариства у Кракові, Товариства вивчення природи в Альтенбурзі, Природознавчого товариства «Лотос» у Празі, Товариства садівників у Баварії, Товариства природничих наук у Швейцарії, Цісарської академії дослідників природи.

Але Костянтин Петруський не здобув належного визнання ні у Польщі, ні в Україні. Його ім'я довгий час замовчувалось в обох країнах. Польська наукова еліта не могла йому вибачити лібералізму та прихильного ставлення до «русинів», а в Україні до нього ставились з підозрою через «шляхетське» походження. Зрештою, перебування на маргінесі – доля багатьох неординарних особистостей.

У 1979 році влада УРСР вирішила розпочати будівництво **протипаводкового**

водосховища

вище села

Підгородці. Але будівництво велось дуже повільно. У 2006 році КМУ остаточно відмовився від цього проекту. Тепер долину річки Стрий біля Підгородців прикрашають великі бетонні споруди. Крім цих споруд це місце цікаве двома водоймами. Перша (ближча до Підгородців) – глибока (достеменно глибина не відома, можливо 20 м, а може і більше), друга мілка. Підчас повеней ці водойми сполучаються з річкою Стрий. Є риба (переважно дрібний голавль, окунь), але на жаль ці місця не обходять браконьєри (як електрики так і сіточники). Навпроти глибокої водойми на р. Стрий є перспективні для рибальства місця. В теплу пору року ці місця популярні серед відпочиваючих. Добратись можна по маршруту: Верхнє Синьовидне – Корчин – Підгородці – за Підгородцями вздовж лівого берега Стрия (не заїжджати на міст в селі Сопот).

Окрасою села Підгородці став будинок, в якому розмістився магазин ВАТ «Сколелісторг».